

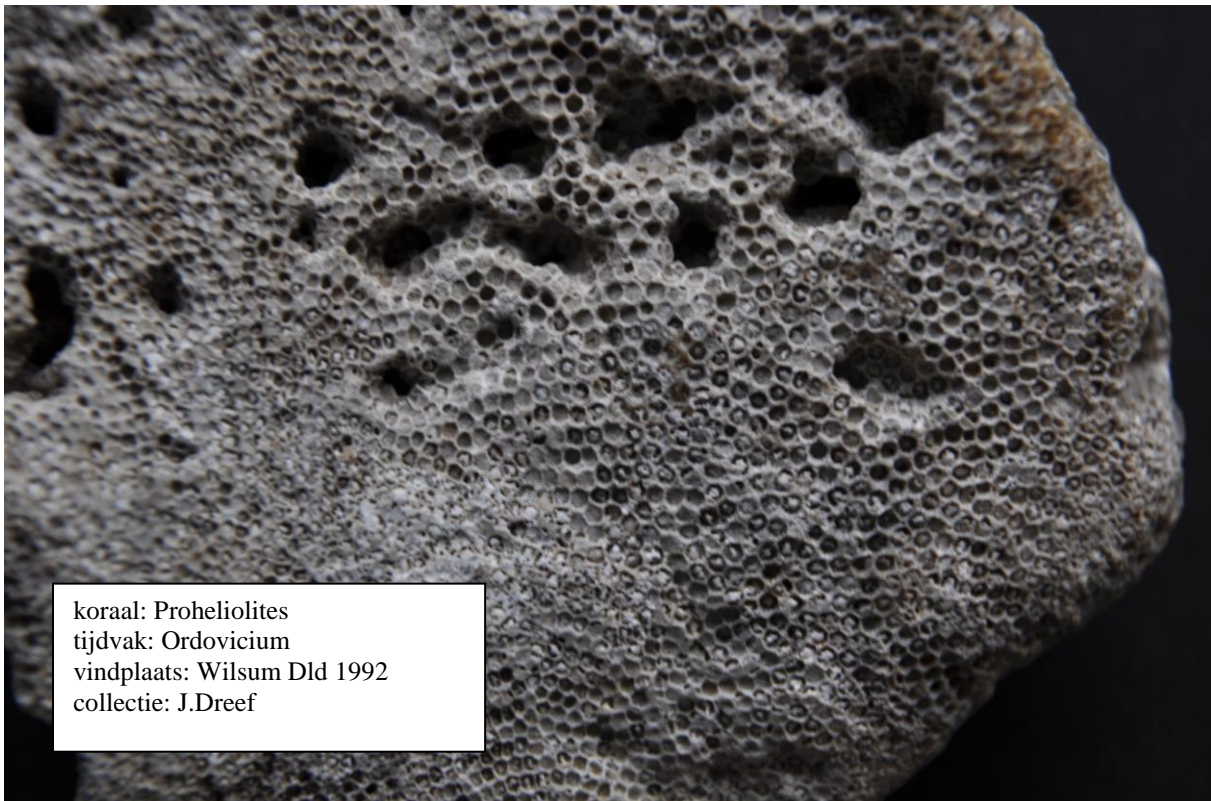
Op 19 maart ging het over koralen uit het oostelijk grind.

Het gaat om verkiezelde koralen uit het ordovicium, afkomstig uit Baltica en over de veel zeldzamere jurakoralen. Van deze laatste groep is de herkomst niet echt bekend, mogelijke herkomst gebieden zijn de omgeving van de Harz, het Pommerse-Kujawische anticlinaal in het noordwesten van Polen. Verder zijn er op Bornholm en in Schonen jura voorkomens. Voor zover bekend zijn de jurakoralen veelal afkomstig uit de malm periode.

De eerste koralen ontstonden in het ordovicium. De meeste vondsten betreffen tabulaten, een tweede groep zijn de enkelkoralen, de derde groep van kolonievormende rugose koralen is zeer zeldzaam en in de zwerfsteenliteratuur niet of nauwelijks beschreven.

De eerste subgroep tabulaten zijn de paleofavosites met zeshoekige, stijf tegen elkaar staande buizen. Deze zijn niet te verwarren met de nog vrij kleine op een petersburgshoedje lijkende ordovidische favosieten. Deze kenmerken zich door hele dunne buizen en hebben een knikkervormig gat aan de onderzijde. Deze vorm is de stamvader van de favosieten uit het siluur tot en met het perm, dus niet de paleofavosites.

De tweede subgroep tabulaten wordt gevormd door de heliolieten. Een tabulaat met ronde buizen die afhankelijk van de soort meer of minder dicht op elkaar staan.

koraal: Proheliolites
tijdvak: Ordovicium
vindplaats: Wilsum Dld 1992
collectie: J.Dreef

Proheliolites is een soort met dunne buizen die dicht op elkaar staan, Propora heeft de buizen wat verder van elkaar staan. Stelliporella meet de grootste afstand tussen de buizen. Bij Plasmoporella en Plasmopora moet worden gelet op de structuur van het tussenweefsel, het coenenchym, dat blaasvormig is ontwikkeld, bij de andere heliolietvormen is dit coenenchym veelhoekig ontwikkeld. De helioliet Cryptolichenaria met onregelmatige buizen lijkt wat op een bekierspons qua vorm, Rob heeft hier meerdere exemplaren van.

Een bijzondere overkorstende helioliet is de platte tapijtvormige Assidolites, Rob toonde twee exemplaren, 1 in een öjemirflint en 1 op de onderkant van de spons Syltospongia.

Een derde groep tabulaten wordt gevormd door de kettingkoralen waarvan in het ordovicium alleen de Catenipora voorkomt.

Vrij talrijk zijn de vondsten van de vierde groep tabulaten: de Sarcinula's of te wel de raderkoralen.

koraal: Sarcinula
tijdvak: Ordovicium
vindplaats: Itterbeck Dld 2003
collectie: J.Dreef

Als enkelkoralen worden Zaphrentis en Streptelasma gevonden. De zwaar verkieselde en beschadigde vondsten zijn niet op soort te onderscheiden. Rob heeft een negatief van een solitair koraal in een Öjemirflint.

Heel bijzonder waren een aantal kolonievormende rugose koralen uit het ordovicium, die Rob kon laten zien. Een type lijkt op Paleophyllum rugosum zoals afgebeeld in het boek van Geys. Een tweede type dat Rob kon laten zien lijkt op een Cyathophylloides, een derde type en een vierde type die Rob toonde konden we nergens aan refereren.

Tot slot een oerlelijk koraal genaamd Chaetetis met hele dunne buizen, waarvan Rob er twee heeft en Jaap een.

Onbekend rugose koloniekoraal
lijkt op *Paleophyllum rugosum*
tijdvak: Ordovicium
vindplaats: Wielen Dld 1991
collectie: R.v.d.Vlekkert

Tot slot werden er nog wat jura korallen getoond uit het oostelijk grind, deze zijn zeldzaam in het oostelijk grind. Het gaat om *Isastrea*, *Thamnasteria* en *Synastrea* soorten.

Literatuur:

- Het Keienboek 6-druk door P. van der Lijn
- De Geschiedenis van het Leven 2, Ordovicium door J.F.Geys
- Geologischer Führer für den norddeutschen Geschiebesammler
door W. Schulz
- Zwerfsteenfossielen van Twente door H.Krul
- Fossilien von Sylt III door Ulrich von Hacht
- Grondboor en Hamer: 1974-6 en 1975-3 Noordelijke zwerfsteenkorallen:
Lavendelblauwe verkiezelingen door H.Huisman

J.D.